

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а.вр.

БРОЙ 14.

У Новоме Саду, 14. Априла 1861.

ГОД. IV

Мисли о школи и учителяма.

XXXI. Уважаванѣ и неуважаванѣ школе.

Многи се учители туже, да общине за школу немаре, и да никое жртве неће за њи да чине.

Ова тужба ние сасвимъ празна, ерѣ доиста има община, кое бы, кадѣ быимъ само на вољи стояло, онога часа школу затвориле, и учителя безѣ трага отерале.

Питанѣ е овде, шта е узрокѣ томе. Мы држимо, да онай занатлиа, кои е школу тако свршио, да да насѣ самѣ свое кнѣнге и писма чисто и лепо водити уме, и све приходе и расходе лепо израчунати; да тај сасвимъ другчие о школи мисли, и да тај зацело на то неиде, да се школа затвори. Тако држимо, да и онай простакаѣ, кои е са свое вештине у читаню, писаню и рачуну у школи научено, кнезомѣ, тугоромѣ, одборникомѣ илѣ другимѣ коимѣ отличниимѣ чланомѣ общине постао, да и тај на школу невиче, ни на то иде, да се затвори. Кои су дакле што на школу вичу? Разгледаймо узроке добро, и невараймо се при изпитиваню, пакѣ ћемо се, ако и не ласкаво по насѣ у часу уверити, да ние община томѣ, него да е школа и управо учитель кривѣ.

Учителю! подигни се са озбилѣмѣ и поносомѣ, са удеснимѣ методомѣ и ревношћу, и учини да община одѣ свое школе користѣ увиди, и буди уверенѣ, да

Ће се то несгодно миѣние о твојој школи и теби за кратко време у сасвимъ друго окренути.

Доклегодъ школа има, где деца за петъ и више година едва коекако читати науче; докъ учителя има, којихъ се цела вештина писаня што е деца за 5 година дана науче, само у томъ састои, са прегледалице преписивати, и деца имъ после толико год. школе едне речце изъ главе написати неуму, — и којихъ е рачунъ само слепачко тумаранъ и нагаѣанъ, безъ икое практичне користи за животъ, — да богме да ће общтине према таквој школи немарне бити, и едва чекати, да учителя таквогъ избаце.

Свестанъ и изображенъ народъ презире школе, него е свимъ могућимъ начинима помаже. Дигни се дакле те приони, и освешћуй народъ, и онъ ће ти благодаранъ бити далеко више него што заслужио будешъ.

Алъ изображаванъ народа нестои у самомъ разумномъ читаню, самосталномъ писаню и рачуну, него јошъ у нечемъ далеко важниемъ, кое е свакомъ учителю добро познато, и у овомъ погледу упућуемо на посланицу къ Бѣсцима гл. IV. стр. 14—16. ту е толико речено, да се читавъ векъ мислити дае.

Неколико правила за обучаванъ у народној школи.

(Продужеиъ.)

5. Почни обучаванъ одъ онога што већ деца знаду, и води ихъ полагано у напредак одъ близкога на даљ, одъ лакшега на шеже, одъ прештога на сложено!

Дете није кадро својомъ телесномъ снагомъ одъ еданпутъ велике терете дизати, али подай му у руке

найпре лакій тереть па после сваке неделъ све мало тежій, и зачудиѣшъ се како ће, после неколико година таковога вечбаня, яко постати. Исто тако стои и са снагама духовнима, и ове се развию мало по мале, а вечбанѣмъ постепенымъ се снаже и напредую. Кои бы учитель тако несмотренъ быо, и ово правило преступио, пакъ наеданпутъ децу ученомъ учинити хтео, тай бы напрежуѣи снаге детеи сасвимъ ихъ ослабио, или бы деци науку огадио. Оно дидактично правило „одъ близкога на далѣ“, треба разумети овако: Найпре треба децу упознати са онымъ знаняма, коя су или чувствима или духу дечиємъ близка. Чувствима детѣима најближе су оне ствари, коѣ дете у дому родителскомъ, у школи, у цркви и у месту свогъ рођеня види, и коѣ се у свакидашнѣмъ животу употреблюю. По овоме дакле пре треба учити свой матерный языкъ него суседне, туђе и странне языке; пре треба познати свое место рођеня него удалѣне градове; пре обичаѣ свога народа него обичаѣ другихъ народа; пре домаће животинѣ, него жирафу, слона и камилу; пре ствари, коѣ за потребу служе, него ове што раскошъ измишля. Но има догађая, и предмета, кои ако и есу временомъ и местомъ одъ насъ највећма удалѣни, инакъ стое духу дечиємъ много ближе, него гдекои догађаи, што се у наше време сбываю, и него многи предмети у самой околини нашой. Тако дивне оне и свете библичне повѣсти, притче еванђелске и жития избранихъ светаца, тако народне песме особито косовске, и приповедке изъ наше срске исторѣе, много ближе стое срдцу и уму православногъ Србчета, него гдекои савремени догађаи. Тако познаванѣ свете землѣ или Палестине; наговешћиваня о Хилендару и Студеници, о Жичи, и высокимъ Дечанима, о Призрену, о Косову полю, о Црной Гори, о Карловцима и Фрушкой Гори, много се лакше уче и схваћаю, и много су

ближа нашої деци, и знанѣ овыхъ предела и дога-
 бая по нѣи е важниѣ, него говорѣ о Сасызма у Ерде-
 лю, о садашньимъ талианскимъ ратовима, о маѣар-
 скомъ музеуму, и о французской революциѣ.

6. Држи меру у обучаваню!

Важность науке несастои се у нагомиланомъ мно-
 гомъ знаню, него у валяномъ избору онога, што се
 учити има. Само дакле оно треба да деца уче, што
 ће имѣ у животу нужно и полезно быти, а не што ће
 се као непотребно даваѣ сутра заборавности преда-
 ти. У малой школи неучи се наука вѣ ради, него жи-
 вота ради. Неучимо за школу него за животѣ. Мера
 у ученю одлакшава се вештымъ поделенѣмъ задатка.
 Учитель има тако поделити лекциѣ, да се свакиѣ данѣ
 по мало а све више и више учи. Не сме учи-
 тель само онаѣ предметѣ предавати, на кои има осо-
 биту волю, а све друге занемарити; нити сме деца до-
 пустити, да само оно и сувише уче на што волю и-
 маю а друге предмете да пренебрегну. Не сме онѣ
 однако самѣ разумѣ деци изображавати, а занемари-
 ти памтенѣ, или сердце, или другу кою моѣ, нити сме
 обтереѣвати децу съ многимъ а све съ еднакимъ по-
 словѣ. Мера е у свачему, па и у ученю найболя най-
 веѣа и прва потреба.

7 Обучасай децу шемельно!

Темельно обучаванѣ у народной школи изискуе
 да учитель пре свега добарѣ основѣ положи знаню де-
 чиемѣ, ерѣ безѣ доброгѣ основа неможе се стално зда-
 ние никада подиѣи. Ученѣ у народновѣ школи не сме
 быти половно и овлашно, не механично абрихтованѣ,
 него подпуно, стално, свестно и разумльиво. Не сме-

мо за тымъ ићи, да дете много научи, него се имамо поглавито о томъ старати, да оно што има научити, научи добро и темельно, да добывено знанѣ постане собственошћу дечиомъ, и да га дете, у колико е могуће јошъ сада у животу свомъ употребити и одъ нѣга ползу што пре увидити може. Нека нико непо меша ову темельность, коя се у народной школи иште, са ономъ, што се у већимъ школама, при обучаваню зрелие младежи захтева. Тамо се изискуе, да се наука, коя се предае, темельно изцрпи, — и да се съ нъоме, као съ наукомъ, младежъ подиуно и достаточно упозна; напротивъ свега тога у народной школи быти неможе, нити се овде уче науке као науке, него само као основна за животъ свакогъ човека нај-вужниа знания.

Да бы учитель изложеномъ правилу за доста учинити могао, то се иште, да самъ онъ подиуно и точно знаде све оно, чему децу научити намерава; да се осимъ тога за свако предаванѣ кодъ куће прилѣжно приправи, да обучава ясно, разговетно и велегласно, и да такве речи и начине говора употреблюе, кое ће деца схватити моћи. Не сме онъ предпоставляти да деца ово или оно већъ знаду, него валя да се увекъ најпре увери, знаду ли они то доиста, па текъ онда далѣ сме ићи. Свако ново знанѣ сдружити треба са онымъ што е деци одъ пре познато, свакий данашњи задатакъ нека извире изъ јучерашнѣга, и нека прави путь къ сутрашнѣму. Ништа нетреба заборавити што е нужно, ништа съ ума сметнути, ништа прескочити. Строго валя изискивати да деца на питаня, чисто, правилно и у подиунымъ ставовима одговараю, и упућивати децу, да разумеу оно што уче; да размишляваю о наученом предмету, да траже узроке и послѣдице оныхъ догађая, кои су имъ познати. Добаръ учитель велику радость налази у томъ, кадъ

га деца сама запиткую; ерѣ тымъ се особито подпомаже развианѣ разума. Иза свакогѣ питаня „зашто?“, вири еданѣ мали филозофѣ, казао е некій врло ученый мужѣ.

8. Сродне предмете доводи у сношение, и повшоравай при свакомѣ новомѣ задашку сва сродна знаня, коя деца веѣкъ имаю!

Ово е правило одѣ найвеѣе важности како по умно, тако особито по ердчано воспитание дечие, и зато га валянѣ учитель свагда предѣ очима имати мора. Тако, кадѣ се учи н. п. изѣ катихизиса пета заповестъ божия, тада се испытитую деца: коя изречения изѣ Соломоновихѣ и Сираховихѣ и изѣ Товитовихѣ; ков народне пословице, ту исту науку о почитаню родителя у себи садрже; ков библичне и друге приповедке показую намѣ примере одѣ дече, што су ту заповестъ испуњавала, или противѣ нѣ грешила? Исто тако кадѣ се приповеда коя приповедка о милосердию, тада се имаю деца сеѣати свию дотле наученыхѣ приповедака о истомѣ предмету и свию правила изѣ катихизиса ков то исто налажу, и свию изречения евангелскихѣ, апостолескихѣ и старозавѣтныхѣ, и свию дотле наученыхѣ пословица у коима се милосердие препоруче.

(Свршиѣ се.)

Учительска питаня.

1. О прилѣжности

и како се даю деца на ню навикнути.

(Продужешѣ.)

Любавъ и почишванѣ учишеля такоѣе е врло лепо и врло снажно средство дечу на ученѣина прилѣжность

www.УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

навести, само ако се учитељ овимъ аснити уме. Кодъ мале в деце ово јошъ известниѣ средство негъ оно предпоменуто, връ е много лакше учинити, да учитеља заволеу, него да важностъ и користъ науке свестно увиде.

Любавъ се само с' любви и милости задобива. Кои учитељ децу любовно и милостиво предусрета привата и помаже, учини да и деца нѣга завољу; а кои се онда показуе, да науку и прилѣжностъ воле, и показуе, да се врло радуе, кадъ деца уче и прилѣжаваю, учини да деца нѣму за любовъ науку заволеу, и као што своимъ родителма за любовъ много кошта и теретногъ вољно учине, учине и нѣму.

Овимъ средствомъ учини люблѣнъ учитељ, да се и најлошиѣ деца отимлю задатке научити и изградити, а само да нѣму радость начине и волю испуне; учини, да се деца и сама радују, видећи да нѣму радость чине, и сама се одъ себе стиѣ, кадъ му любовъ и радость учинити занебрегну, и кадъ га с' тога незадовольна, смућена и жалостна начине. Я самъ имао учитеља, кои е безъ икое далъ учительске вештине, само овимъ еднимъ средствомъ милости и добротомъ својомъ према деци, ову децу навео, да су тако учила и прелѣжавала, као да су у највећи махъ науку любила и уважавала. Ово е средство тако снажно, да е кадро чуда са децомъ починити, и мы га свима учитељма најтоплие препоручуемо. —

Честолюбие, како се обично узимлѣ, мало е лошиѣ, али опетъ сгодво средство децу иа прилѣжностъ навести. Ово се састои у томъ, да се деца надмеђу и отимлю, да својомъ прилѣжности себи веће отличие и важностъ задобию. У школи бити први или међу првима, све задаће научи ти, најболъ и најчистиѣ и најлепше израђено донети, екзаменъ најбо-

лъ положити, било е доведкѣ тежня найкрасни духова. Само имамо приметити, да се при подстицаню честолюбия учитель недржи само оне едне лошиѣ стране, коя се само са другима отима и надмеѣе, него да гледа ону другу лепшу страну честолюбия да подиже, што изъ почитаня себе самогѣ, изъ поноса све задаѣе и послове гледа што болѣ може да изради, безъ обзирања на отиманѣ части и славе одѣ други.

За подстицане и поджизанѣ честолюбия у обште, има окромѣ надтицаня (цертираня) писменогѣ и устменогѣ више различни средства.

Кои учитель прилѣжну децу свакомѣ сгодномѣ приликомѣ похвалюе, наведе не само ову, него и сву осталу на юшѣ веѣе прианяѣ и прилѣжностѣ.

Ободраванѣмѣ и оживляванѣмѣ башѣ сладив деце, е похвалывавѣмѣ нѣовогѣ труда, учини вештѣ учитель да се ова найвеѣма труде и отимлю, и изведе башѣ одѣ ове найприлѣжниѣ люде, кои све оне талентиране далеко превазиѣу.

Отликованѣмѣ са почастнимѣ знацима, местомѣ, службомѣ, учини се и са зрелимѣ людма много, а са децомѣ юшѣ много више. Овде е само нужно, при деленю отличия строго праведанѣ бити; неправда и неотична а особито пристрастие найшкодливие е, кое не само савѣ ефектѣ овога важногѣ средства убие, него и децу, окромѣ што имѣ волю убие, на злобу и завистѣ наведе, и тимѣ гдно семе у нѣи баѣи. Да бы учитель сваку найманю сумню неправде и пристрастия избегао, валя да нареди и удеси, да деца сама пресуду праве, и отличия еданѣ другомѣ уступаю.

Найпосле саме повчане награде, нису башѣ овако е неупутна средства децу на прилѣжностѣ побудити, као што ихѣ оѣе неки да извичу, особито кадѣ се напредѣ изметну, и праведно после поделе; ерѣ ни

ово деца негледаю као плату, већ само као знакъ о-тлчия; ово имъ више честолюбие подетиче него ла-комость, и више се радую добивеной победи него до-бивеной награди.

У погледу честолюбия имамо јошъ и следујуће приметбе учинити.

Когодъ е пазио видио е, да се деца са онимъ посломъ што га сама безъ туђе помоћи свршити могу, ма тай и лошии био, далеко већма поносе, него са онимъ, што с' туђомъ помоћи извршую, ма далеко лепши био. Кои дакле учитель пазио буде, да за домаћи радъ онаке задатке деци дав, што ће сама, с' мало труда и напора свршити моћи, учиниће, да ће се трудити и отимати, да сама израде, и тимъ већма ће прилѣжавати.

Познато е далъ, да деца онай посао најрадије извршую, где ихъ старији гледаю, ма тай и тежи и немилли био, а најмилине послове, чимъ ихъ нико негледа, за дуго радити немаре. По томе е дакле чешће држанъ екзамена, особито они на угледъ, предъ старима особито родителъима, мудро чинъно, да се никое детенезастиђуе ни срамоти, врло важно средство децу на прилѣжностъ навести; кои дакле учитель ово чешће чинио буде, неће само деци посла омили-ти, него и себи сила одлакшати; а ко неће да се са овимъ средствомъ асни, тай сила и себи и деци греши.

Кои учитель све школске и домаће послове де-чизъ свойски прегледао буде, и тако, да и деца виде, да се нлиовъ посао уважава, ил' свойскогъ прегледа-ня и оценъиваня удостојва, учиниће тимъ, да ће се деца отимати тимъ свойскимъ ихъ израђивати; а кои учитель то овлашно чинио буде, илъ ниподашта не-ценно, учини ће, те неће ни деца тогъ посла ува-жавати, и тимъ га овлашние израђивати; јошъ чимъ

дознаю, да ихъ може и лажући и варајући проћи, од-
ма ће и то покушати, и онда ће изаћи ништа.

Овако има јошъ и више страна на честолубію,
ков ће помљивъ учитель лако одкрити моћи, и тимъ
удесно аснећи се децу на прилѣжностъ побудити.

(Свршиће се.)

О Чуваню здравља.

(Једна лекція за неделѣошколце.)

III.

О в о з д у х у.

Воздухъ е после топлоте прва потреба за жи-
вотъ людма, и свимъ животиняма, и свимъ растиня-
ма. Човекъ чимъ на светъ ступи, воздухъ предисати
почне, и съ њимъ до смрти живи. Воздухъ е прави
оживляюћи елементъ, докъ човекъ дисати непочне,
незна се имали живота у њму или не; а кадъ ди-
сати престане, онда е и животъ угашенъ. Воздухъ
е пречи негъ ело и пиће; безъ ела се може кадкадъ
по више дана бити, али безъ воздуха ни еднога час-
ка. Воздухъ е прва рана; њимъ се крвъ снажи; сва-
ки е предисай занавляѣ и подмлађиванѣ крви, а е'
крви, целогъ тела и сви телесни и душевни снага.

Али само чистъ и свежъ спољашњи воздухъ е
та рана и снага; тај човека оживљава, крепи, ведри,
весели; у томе е мило бити; у њму се прса слобод-
ние шире, у њму се осећа човекъ као новорођенъ,
онъ насъ начини за сваки телесни и умни радъ сгод-
ние, и веселие га извршуемо; онъ и слабе крепи, и
суморне разведрава. Затворенъ воздухъ са своимъ за-
дајомъ и смрадомъ тако стеже и дави човека, да се

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

сваки отима напољ; само осећанѣ тера човека на сло-
 боданѣ воздухѣ. Ёло и пиће и санѣ, све болѣ при-
 онама, што у слободномѣ воздуху живе; кое радѣ, да
 се најслађе нае, напие и одспава, нека у полѣ иза-
 ѣ, и нека се ту живо изхода, изради, и онога снаж-
 ногѣ воздуха нагута, пакѣ да види разлику у сласти
 ела и онога сна уполу према ономѣ у затвору, и да
 види, колико оно окрепи. Сви люди, што наполю у
 слободномѣ воздуху живе живљи су, едри и снаж-
 ни, румени и лепши, весели и бистри, слободни
 и срчани; а сви у затворима и затвореномѣ воздуху
 живећи бледи су и увели, потмули суморни и болеш-
 ливи. Шумари, пастири, ловци, рибари, баштовани
 најздрави су, и најдуже живе, ербо се непрестано
 на чистомѣ воздуху баве, на извору живота здравља
 и снаге. Ко годѣ дакле жели здравѣ бити и дуго жи-
 вити, треба да се што више може наполю на чис-
 томѣ слободномѣ воздуху бави. Путованѣ в само с'
 тога онолико по здравлѣ пробитачно, што се човекѣ
 непрестано у слободномѣ воздуху наоди. Бављнѣ у
 илицама облето, или на селу, у брду, у шуми итд.
 само в с' тога онолико благотворно по здравлѣ: а ко
 би се и туга по рунама завлачио и затварао, оно би
 му врло мало илѣ нимало вредило.

Чистѣ воздухѣ ние само хранителѣ здравља и ду-
 гогѣ века, него и чуварѣ и лекѣ у многимѣ болести-
 ма телеснимѣ и душевнимѣ. Чистѣ воздухѣ излечи
 силанѣ светѣ одѣ гомиле манѣи болѣтица, и многи би
 далеко болѣ учинио, на место што одма у креветѣ
 леже, да напољ изаѣ, пакѣ да се живо по ономѣ
 чистомѣ воздуху проѣ, и у зной ушавѣ, утре, пресву-
 че, мало одмори, пако онда пролази. За децу патеѣу
 одѣ шкрофуле нема ни пречегѣ ни болѣгѣ лека одѣ
 чистогѣ воздуха, овај в единѣ што ихѣ спасти може.
 Свима загушљивима, као и свима патеѣимѣ одѣ не-

свестица, главаболя, дременя, спаваня, нема никогъ болъгъ лека одъ чистогъ воздуха. Болестницима после претрпѣне болести чистъ воздухъ е найпрече окреплѣнѣ. Загушенима у нечистомъ воздуху изнешенѣ е на чистъ воздухъ едина помоѣ. Никое средство не сачува люде одъ трули грозница и остаи трули болештина толико, као чистъ воздухъ. У свима вруѣцама, тифусу, богинѣи, куги и колери, и свима найприлѣпчивимъ болестима чистъ воздухъ е еданъ одъ найглавнии лекова, како за болестника, тако и за нѣову околину; Осведочено е, да се люди одъ ови найопасни реднѣи и помора спасу, чимъ се одъ онога места уклоне, и у брда, винограде, салаше итд. у чистъ воздухъ утеку. Има много лекова, што ихъ светина противу гомиле болести хвали, али ни еданъ одъ нѣи ни близу чистогъ воздуха недомаша. Вода е еданъ одъ найсвестрании лекова, али воздухъ е и одъ нѣ пречи. Ни едне едне досадъ познате болести нема, у којой би чистъ воздухъ шкодливъ био, а у многима е онъ готово едни единцати лекъ, и по томе превазилази онъ и светлостъ и топлоту и све остале ствари, по животъ потребне.

Алъ као што е чистъ воздухъ найглавнии изворъ здравля и чуваръ и лекъ у болестима, тако е нечистъ воздухъ изворъ найопасни зала и болести, и еданъ одъ найубиточнии отрова. Никои лековини лекари нису кадри она неброена зла, што одъ нечистогъ воздуха излазе, одбити. У нѣму е не само легло найопасни болештина, него и оне найневиние болѣтице изметну се у нѣму најтежимъ најлюѣимъ и прилѣпчивима, те силне люде потамане. Осведочено е, да у у свима редняма и поморима они люди највеѣма страдаю, што се у нечистомъ воздуху и затворима баве; и осведочено е, да нѣи највише угине, и да они одъ најразнии болештина морени биваю. По казаматима из-

роде се и владаю најгоре болести, само збогъ нечистогъ воздуха. Подрумски и лагумски станови по градовима и варошима са онимъ затворомъ, тамомъ, задајомъ, влагомъ и онимъ смрадомъ одъ њиови канала и прохода, то су гњизда и легла шкрофуле, ектике, тифуса, трули грозница, и свакояки најопачии трули болештина. У тамницама отруне и поквари се воздухъ тако да се најпогание болести ту изроде, и отровъ се залеже у саме альине одеће и спаваће, те много се реди догодило, да су робови у альинама отровъ изнели, и све люде кои су се са њима мешали, судие и слуге отровомъ уморили. По шпитальима, у којима се на чистоту воздуха непази, болестници при свој больој осталой неги више умиру него кодъ куће, само збогъ нечистогъ воздуха.

(Продужиће се)

Парамитне.

2. *Славопеси ноћи.*

Кадъ оно Давидъ у свомъ детинству по витлеемскимъ луговима своя стада пасаше, ту му духъ божии силазаше, разтварајући душу његову, да чуе славопесе ноћи.

Небеса појаше славу божиию, и све звезде пристаяше у едно дивно коло; гласъ њиови славопева допираше до земљъ, и разливашесе одъ края до на край света.

Светлостъ е око божиие, — говораше залазеће сунце; а вечерня румень одговараше: я смь само рубъ одъ альине његове.

Облаци што се изнадъ њии вияше говораше: мы смо му ноћни шатори; а воде изъ грмећи облака ви-

каше: гласъ божи носи се по облацима, гласъ нѣго-
ве силе грми у облацима.

Мы га на нашимъ крилама носимо, — говораше
ћаркајући ветрови; а тихъ воздухъ одговараше: я
самъ нѣговъ одухъ, оживляюћи и окрепљуюћи сва-
ку живу душу.

Мы чуемо славопеве, — говораше гласъ са чез-
нуће земље, — мы ихъ чуемо и слушамо мирно; а
света роса одговараше іој: я ћу мое блага капљице
изливати, да се деца твоя окрепљѣна зарадую, да
твоя одойчадъ као ружице цветаю.

Мы цветамо весело, — одазиваше се ладовни
лугови; а богати класови додаваше: мы смо благо-
слови отца небесногъ, мы смо нѣгови борци, противу
беде глади.

И са многъ онъ свое благослове на васъ излива,
— говораше месецъ; и с' нама вамъ благослове шалъ,
— придодаваше звезде.

Ту улеже и попаць хвалећи се: ни мене мале-
на отаць небесни незаборавля; а елень привати: и
мене жедна сећа се онъ; а танка срна придода: и
мене онъ милостиви чува.

И нама рану дае, — хваляше се дивлядъ; и
наше яганъце одева, — придодаше стада.

Грлице гучаие, и ласте и остале птице у сну
цвркуташе: и насъ чува отаць нашъ небесни, и мы
на нѣговомъ олтару своя гњивда виемо, и подъ
нѣговимъ закрилѣмъ живимо сви у сладкомъ миру.

У сладкомъ миру, — прихвати тия ноћъ, и гла-
сомъ подржа; а садъ и певаць будилаць зоре запоя:
отварайте се двери истока, да изађе царъ славе, у-
стайте люди и славите Бога.

Садъ и сунце изађе, и Давидъ се пробуди одъ
свога сна пуна псалми, што му до смрти у души ста-
яше, и што ихъ до смрти изъ свое арфе изазиваше.

ГГ. Приложници на „Фондъ Школскогъ Листа.“

„правнымъ подобаетъ похвала.“ Ис. 32-1.

Изъ Србобрана (Сеншомаша.)

Преч. г. Авраамъ Георгиевиѣ парохъ 2 ф.; пр. г. Павелъ Петровиѣ пар. 1 ф.; пр. г. Јованъ Ковачевиѣ парохъ 2 ф.; г. Лазаръ Михайловиѣ учитель II. класе 5 фор.; г. Новакъ Голубски нар. капетанъ 1 фор.; г. Гедеонъ Дунђерски 20 ф.; г. Несторъ Цветнаровъ кнезъ 2 ф.; г. Лазаръ Дунђерски 2 ф.; г. Ђорђе Раля Стефановиѣ 4 ф.; г. Несторъ Миковиѣ учитель I. кл. 2 ф.; г. Димитр. Гложански 2 ф.; г. Рада Каћански 2 ф.; г. Павелъ Георгиевиѣ адвокатъ 1 ф.; г. Григор. Танасиевиѣ трговацъ 1 ф.; г. Ђорђе Јанковиѣ 1 ф.; г. Мих. Пандовиѣ 1 ф.; г. Никола Ђорђевиѣ столаръ 1 ф.; г. Софроне Диняшки трговацъ 1 ф.; г. Стефанъ Диняшки цркв. таторъ 1 ф.; г. Сава Гавански трговацъ 1 ф.; г. Гавра Ђукиѣ опанчаръ 1 ф.; г. Петаръ Ђукиѣ опанчаръ 1 ф.; г. Јоанъ Попиѣ чизмаръ 1 ф.; Ђорђе Руниѣ крољчъ 1 ф.; г. Петаръ Товиѣ ковачъ 1 ф.; г. Стефанъ Вранинъ економъ 1 ф.; г. Ђорђе Продановиѣ 1 ф.; г. Стефанъ Манойловиѣ 1 ф.; г. Дамянъ Каћански 1 ф.; г. Урошъ Штрбачки 1 ф.; Ђорђе Симинъ 1 ф.; г. Урошъ Мудрински 1 ф.; г. Никола Севкиѣ 1 ф.; г. Рая Риговљевъ 1 ф.; г. Јаквъ Дебелячки 1 ф.; г. Григор. Шиячки 1 ф.; г. Арсени Пивиички 1 ф.; г. Аврамъ Манойловиѣ 40 нов.; г. Јоанъ Зурковиѣ 1 ф.; г. Ђорђе Ађански 1 ф.; г. Стефанъ Сакачевъ 1 ф.; г. Јоакимъ Пришиѣ 1 ф.; г. Партение Чизмиѣ 1 ф.; г. Илија Криѣтинъ 1 ф.; г. Милошъ Гложански 1 ф.; г. Мирко Каћански 1 ф.; г. Павле Цветнаровъ 1 ф.; г. Драгойло Ергелашевъ 1 ф.; г. Матей Ергелашевъ 30 нов.; г. Јаквъ Гавански 1 ф.; г. Петаръ Ђурђевъ 50 нов.; г. Лука Срђановъ 1 ф.; г. Ђука Срђановъ 1 ф.; г. Лазаръ Гложански 1 ф.; г. Лазаръ Ди-

няшки 1 ф.; г. Лазаръ Вуйиъ 1 ф.; г. Валента Дунђерски 1 ф.; г. Ааронъ Нићинъ 2 ф.; г. Трифонъ Каћански 1 ф.; г. Арсени Манойловићъ 2 ф.; г. Василие пл. Николићъ Стефановъ 2 ф.; г. Григори Манойловићъ 1 ф.; г. Петаръ Нићинъ 2 ф.; г. Јоанић Николићъ 1 ф.; г. Михаилъ Петровићъ 1 ф.;

Изъ Ердесика.

Преч. г. Косма Лонгиновићъ пароухъ 4 фор.; г. Станко Зечевићъ изъ Митровице 5 ф.; г. Јоанић Станковићъ трговацъ 5 ф.; г. Лазаръ Лукићъ бележникъ 2 ф.; г. Аксенти Јанковићъ трговацъ 2 ф.; пр. г. Григори Илиновићъ пароухъ 1 ф.; г. Васили Стояновићъ учитель 1 ф.; г. Урошъ Лонгиновићъ трговацъ 1 ф.; г. Петаръ Данборовићъ кнезь 1 ф.; г. Стефанъ Бабићъ цркв. таторъ 1 ф.; г. Урошъ Бабићъ опанчаръ 1 ф.; г. Тодоръ Савкићъ економъ 1 ф.; г. Божа Ширадовићъ економъ 50 нов.; г. Ђорђе и Петаръ Миятовићи 57 нов.; г. Стефанъ Стояновићъ ковачъ 30 нов. Више њихъ родолюбаца и родолюбкиня заедно 4 ф.; 63 нов.

Изъ Старогъ Кера:

Преч. г. Григорие Кретоношићъ. пароухъ 1 ф.; пр. г. Мих. Стефановићъ пароухъ 1 ф.; г. Дим. Поповићъ бележникъ 1 ф.; Гђа. Екат. Поповића 1 ф.; г. Тома Адамовићъ правникъ 1 ф.; г. Марко Атанасиевићъ трговацъ 50 нов.; г. Јоанић Ракићъ економъ 1 ф.; г. Петаръ Ботићъ економъ 50 нов.; г. Дим. Кобиларовъ економъ 1 ф.

Преч. г. Ђорђе Кнежевићъ пароухъ и мест. директоръ у вел. Радинцима 1 ф.

Високопреч. г. Амвросие Шимић архим. Грабовачки 5 ф.

— Препед. г. Никола Вошнякъ еромонахъ 1 ф. 79 нов.